

**მეორე უცხოური ენა
საბაზო საფეხურის სტანდარტი
(გერმანული, რუსული, ფრანგული და სხვა ენები)**

შესავალი

საბაზო საფეხურზე პირველი უცხოური ენის სტანდარტი შედგება შემდეგი ნაწილებისაგან:

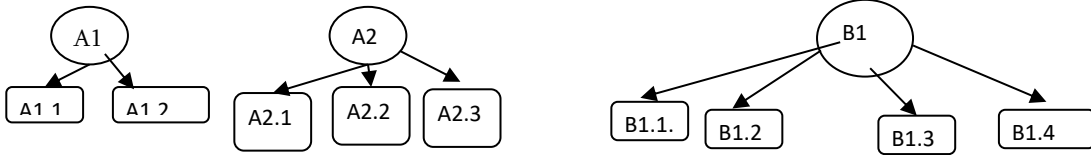
- ა) საგნის სწავლა-სწავლების მიზნები;
- ბ) სტანდარტის შედეგები მიმართულებების მიხედვით და შინაარსი;
- გ) სტანდარტის საფეხურებრივი საკვანძო შეკითხვები;
- დ) მეთოდოლოგიური ორიენტაციები;
- ე) შეფასება.
- ვ) ტერმინოლოგიური ლექსიკონი

საბაზო საფეხურზე უცხოური ენის შესწავლისას მოსწავლეები უცხოურ ენას ფუნქციურად გამოიყენებენ კომუნიკაციური მიზნებისა თუ სასწავლო საქმიანობათა განსახორციელებლად; დაეუფლებიან ენის სწავლის უნარებსაც.

საბაზო საფეხურზე ღრმავდება ის საგნობრივი ცოდნა და უნარ-ჩვევები, რომლებიც მოსწავლემ შეიძინა დაწყებით საფეხურზე. ქვემოთ მოცემულ ცხრილში წარმოდგენილია პირველი და მეორე უცხოური ენების სტანდარტებისა და ევროსაბჭოს ენის ფლობის დონეების საორიენტაციო შესაბამისობა.

		პირველი უცხოური ენა		მეორე უცხოური ენა	
		მოსმენა და კითხვა	წერა და ლაპარაკი	მოსმენა და კითხვა	წერა და ლაპარაკი
I-IV სტანდარტი	კლასების	A1.1	A1.1		
V-VI სტანდარტი	კლასების	A2.2.	A2.1	A1.2.	A1.2
VII – IX სტანდარტი	კლასების	B1.1	A2.3	A2.2	A2.1.

სასკოლო კონტექსტთან ადაპტირების მიზნით ეროვნულსასწავლო გეგმაში A1, A2, B1 დონეები შემდეგ ქვესიმრავლეებადაა დაშლილი:

ა) საგნის სწავლა-სწავლების მიზნები

მეორე უცხოური ენის სწავლა-სწავლება მიზნად ისახავს:

- უცხოურ ენაზე სხვადასხვა ტიპის ზეპირი და წერილობითი ტექსტების გაგებისა და შექმნა-გაზიარების უნარების განვითარებას თანამედროვე ტექნოლოგიების გამოყენებით;
- უცხოური ენის გამოყენების უნარის განვითარებას პრაგმატული თუ საგანმანათლებლო მიზნების განსახორციელებლად;
- ენობრივ-კულტურული მრავალფეროვნების დაფასებისა და პატივისცემის უნარის ჩამოყალიბებას;
- ენების ეფექტიანად და მიზანშეწონილად სწავლის უნარ-ჩვევების დაუფლებას;
- სასწავლო საქმიანობაში წარმოქმნილი პრობლემების გადაჭრის უნარის განვითარებას კონსტრუქციული თანამშრომლობის გზით.

ამ მიზნებზე მუშაობით მეორე უცხოური ენა თავის წვლილს შეიტანს ეროვნული სასწავლო გეგმის მისიისა და მიზნებით გათვალისწინებული უნარებისა და ღირებულებების განვითარებასა და ჩამოყალიბებაში.

ბ) სტანდარტის შედეგები მიმართულებების მიხედვით და შინაარსი

სტანდარტის შედეგები პასუხობს კითხვას, რა უნდა შეეძლოს მოსწავლეს მეორე უცხოური ენაში საბაზო საფეხურის ბოლოს. ეს შედეგები ჯგუფდება სამ მიმართულებად.

1. **ტექსტის მოსმენა/წაკითხვა და გაგება** - აჯგუფებს იმ უნარებსა და სტრატეგიებს, რომლებსაც უნდა დაეუფლოს მოსწავლე უცხოენოვანი ტექსტების გასაგებად სოციოკულტურული კონტექსტების თავისებურებათა გათვალისწინებით.
2. **წერა და ლაპარაკი** - აჯგუფებს იმ უნარებსა და სტრატეგიებს, რომელთა საშუალებითაც უნდა შეეძლოს მოსწავლემ უცხო ენაზე ზეპირი და წერილი კომუნიკაცია.
3. **საქმიანობა უცხოური ენის გამოყენებით** - ამ მიმართულების მთავარ ამოცანას წარმოადგენს სოციალურ კონტექსტებში სხვადასხვა ტიპის საქმიანობათა უცხოურ ენაზე განხორციელების უნარების განვითარება. იგი ესაბამება ენების დიდაქტიკის ახალ პარადიგმას - მოქმედებაზე ორიენტირებულ მიდგომას (action-oriented approach).

სტანდარტის შინაარსში წარმოდგენილია ცნებები, თემატური ჩარჩო და იმ ფუნქციური სამეტყველო მოქმედებების ჩამონათვალი, რომელთა შესრულება უნდა შეეძლოს მოსწავლემ საფეხურის ბოლოს. ცნებები სტანდარტის შედეგებიდან გამომდინარეობს და განსაზღვრავს იმ ცოდნას, რომელსაც მოსწავლე სამწლიანი აქტიური სწავლების შედეგად უნდა დაეუფლოს.

საბაზო საფეხურის სტანდარტით განსაზღვრული შედეგები, ცნებები და ფუნქციური სამეტყველო მოქმედებები უნდა დამუშავდეს შინაარსიან კონტექსტებში. ეს კონტექსტები თემატური ჩარჩოს სახითაა განსაზღვრული.

თემატური ჩარჩო საბაზო საფეხურის სასწავლო თემებისათვის აჩვენებს იმ კონტექსტებს, რომლებშიც უნდა შეძლოს მოსწავლემ უცხოური ენის გაგება-გამოყენება. მასწავლებლის თუ ავტორის მიერ შერჩეული სასწავლო თემები საბაზო საფეხურის სამივე კლასისთვის უნდა გამომდინარეობდეს სტანდარტის თემატური ჩარჩოდან.

სტანდარტის შედეგების ინდექსების განმარტება

სტანდარტში გაწერილ თითოეულ შედეგს წინ უძღვის ინდექსი, რომელიც მიუთითებს საგანს, სწავლების საფეხურსა და სტანდარტის შედეგის ნომერს; მაგ., **II უცხ.საბ.11.**:

„**II უცხ**“ - მიუთითებს მეორე უცხოურ ენაზე;

„**საბ**“ - მიუთითებს საბაზო საფეხურზე;

„**11**“ - მიუთითებს სტანდარტის შედეგის ნომერზე.

მეორე უცხოური ენის სტანდარტი	
შედეგის ინდექსი	მოსალოდნელი შედეგები
მიმართულება 1. ტექსტის მოსმენა/წაკითხვა და გაგება (რეცეფცია)	
	მოსწავლემ უნდა შეძლოს:
II უცხ.საბ.1.	მოსმენამდე/კითხვამდე ტექსტის ტიპის განსაზღვრა მისი სტრუქტურული და სიტუაციური მახასიათებლების ამოცნობის გზით.
II უცხ.საბ.2.	ნასწავლი ენობრივ-გრამატიკული საშუალებებისა და მოსმენის/კითხვის სტრატეგიების გამოყენებით ტექსტის შინაარსის ეტაპობრივად კონსტრუირება.
II უცხ.საბ.3.	ტექსტის შინაარსის დაკავშირება საკუთარ ცოდნასა და გამოცდილებასთან, მის მიმართ საკუთარი დამოკიდებულების განსაზღვრა.
II უცხ.საბ.4	ტექსტებში ასახული სოციოკულტურული თავისებურებების ამოცნობა და მათ მიმართ პოზიტიური დამოკიდებულების გამოვლენა.
II უცხ.საბ.5	გაგების პროცესში წარმოქმნილი დაბრკოლებების გაანალიზება, მათი გადალახვის გზების დასახვა (სწავლის პროცესის მართვა - მეტაკოგნიტური სტრატეგია).
მიმართულება 2. წერა და ლაპარაკი (პროდუცირება)	
	მოსწავლემ უნდა შეძლოს:
II უცხ.საბ.6	ზეპირი საკომუნიკაციო სიტუაციის/მიზნის შესაბამისი სამეტყველო მოქმედებების შესრულება სათანადო სტრატეგიების გამოყენებით.
II უცხ.საბ.7.	ნასწავლი ენობრივი საშუალებებით საკომუნიკაციო მიზნის შესაბამისი წერილობითი ტექსტის პირველადი ვარიანტის შემუშავება.

II უცხ.საბ.8.	პირველადი ვარიანტის ცალკეული აბზაცის, მთლიანი ტექსტის ენობრივი, შინაარსობრივი თუ სტრუქტურული გაუმჯობესება, საბოლოო ვარიანტის სათანადოდ გაფორმება.
II უცხ.საბ.9.	წერამდე, წერის დროს და წერის შემდგომ ფაზებში შესაბამისი სტრატეგიების შერჩევა და გამოყენება.
II უცხ.საბ.10.	ზეპირი და წერითი კომუნიკაციისას წარმოქმნილი პრობლემების გაანალიზება, მათ გადასალახად სამოქმედო გეგმის შედგენა (სწავლის პროცესის მართვა - მეტაკოგნიტური სტრატეგია).
მიმართულება 3. საქმიანობა უცხოური ენის გამოყენებით	
	მოსწავლემ უნდა შეძლოს:
II უცხ.საბ.11.	კულტურათშორისი დიალოგის ხელშემწყობი აქტივობების რეალიზება, სოციოკულტურული თავისებურებების გაზიარება.
II უცხ.საბ.12	ზეპირი და წერითი კომუნიკაციის უნარ-ჩვევების გამოყენებით საქმიანი იდეების განხორციელება.

ცნებები

მოსწავლემ სასწავლო თემებში აქტიური სწავლების გზით დამუშავებული ტექსტების, საკითხების, მაგალითების საფუძველზე უნდა გააცნობიეროს შემდეგ ცნებები:

ტექსტის ტიპები

- სასწავლო მიზნით შექმნილი (დიდაქტიზებული) ტექსტები (მაგ., თემატური დიალოგი/მონოლოგი, აღწერითი, თხრობითი ტექსტი);
- პრაგმატული ტექსტები (მაგ., განრიგი/პროგრამა, გზის მარშრუტი, რეკლამა, აფიშა);
- კორესპონდენცია (მაგ., ღია ბარათი, მეგობრული წერილი, შეტყობინება/SMS/CHAT);
- საინფორმაციო-შემეცნებითი ტექსტები (მაგ., ცნობარი, ანოტაცია, ინტერვიუ, ბუკლეტი, პირადი გამოხმაურება, საყმაწვილო ენციკლოპედიის სტატია);
- გასართობ-შემოქმედებითი ტექსტები (მაგ., სიმღერა, ლექსი, სკეტჩი, რიტმული ტექსტი, რეპი, კარიკატურა, კლიპი).

ტექსტის სტრუქტურული ელემენტები (მაგ., სათაური, რუბრიკა, ილუსტრაცია, სქემა, აბზაცი)

აბზაცი - სტრუქტურა: თემატური წინადადება, დამხმარე წინადადებები (დამატებითი ინფორმაციის შემცველი მაგალითი, დეტალი, მონაცემი თემატურ წინადადებაში ასახული მთავარი იდეის შესახებ), დასკვნითი წინადადება;

ტექსტის სიტუაციური მახასიათებლები/საკომუნიკაციო სიტუაცია (მაგ., კომუნიკაციის ადგილი, მიზანი, მონაწილეები, ადრესატი, ავტორი);

სოციოკულტურული თავისებურება (მაგ., რეალიები, ფასეულობები, ზნე-ჩვეულებები, კულტურული ნორმები);

კულტურათშორისი დიალოგი;

სწავლის სტრატეგიები:

- **მოსმენის სტრატეგიები** მოსმენის პროცესის თითოეული ფაზისათვის (მოსმენამდე, მოსმენის დროს, მოსმენის შემდეგ);
- **კითხვის სტრატეგიები** კითხვის პროცესის თითოეული ფაზისთვის (კითხვამდე, კითხვის დროს, კითხვის შემდეგ);
- **ლაპარაკის სტრატეგიები** ზეპირი კომუნიკაციამდე და კომუნიკაციის დროს;
- **წერის სტრატეგიები** წერის პროცესის თითოეული ფაზისთვის (წერის დაწყებამდე, წერის დროს, პირველი ვარიანტის შექმნის შემდეგ);
- **ლექსიკისა და გრამატიკის სწავლის სტრატეგიები**;
- **სწავლის პროცესის მართვა** (მეტაკოგნიტური სტრატეგიები);

ლექსიკა - ანტონიმი, სინონიმი, ომონიმი, ფრაზეოლოგიზმი/მყარი შესიტყვება;

გრამატიკა - ფონეტიკა, მორფოლოგია, სინტაქსი.

ლექსიკურ-გრამატიკული ცოდნა კომუნიკაციური მიზნების განხორციელებას უნდა ემსახურებოდეს. შესაბამისად, ლექსიკა და გრამატიკული საკითხები ცალკეული სასწავლო თემის საკომუნიკაციო მიზნებიდან გამომდინარე განისაზღვრება.

საკითხები

ფუნქციური სამეტყველო მოქმედებები

ქვემოთ წარმოდგენილია იმ ფუნქციური სამეტყველო მოქმედებების ჩამონათვალი, რომელთა შესრულებაც უნდა შეძლოს მოსწავლემ სხვადასხვა კონტექსტებსა თუ სიტუაციებში კომუნიკაციისას. სტანდარტი გამოყოფს მიკრო-ფუნქციებს და მაკრო-ფუნქციებს.

მიკრო-ფუნქციები:

- **ინტერაქცია სოციალურ რიტუალებში:** მისალმება; ვინმეს/საკუთარი თავის წარდგენა; ვინმეს მიღება; მილოცვა; კეთილი სურვილის გამოხატვა; გამომშვიდობება; ტელეფონზე ინტერაქცია (ზარზე პასუხი, თანამოსაუბრის ვინაობის დადგენა, მობოდიშება, დალოდების თხოვნა, საუბრის დასრულება); მადლობის გადახდა;
- **ინტერაქცია ინფორმაციის შესახებ:** სახელდება, მითითება, აღნიშვნა; ინფორმაციის მოთხოვნა/გაცემა: რაიმე საგნის/პიროვნების შესახებ (რა არის, ვინ არის); დროის შესახებ (დროის მონაკვეთების აღნიშვნა; დროში - აწმყოში, წარსულსა თუ მომავალში - ლოკალიზება; დასაწყისის, დასასრულის აღნიშვნა; განმეორებადობის, ხანგრძლივობის, სიხშირის აღნიშვნა); სივრცის შესახებ (ადგილის/ადგილმდებარეობის აღნიშვნა; მანძილის დაზუსტება; მოძრაობის, მიმართულების/ორიენტაციის აღნიშვნა); ვითარების შესახებ; რაოდენობისა და ხარისხის შესახებ; მიზეზის შესახებ; ფაქტის დადასტურება/უარყოფა; ინფორმაციის შესწორება;
- **ინტერაქცია შეხედულებებისა და დამოკიდებულების შესახებ:** საკუთარი თვალსაზრისის გამოხატვა; მიმხრობა-გაზიარება; შეწინააღმდეგება, უარყოფა; გამოხატვა იმისა, რომ რაიმე იცი ან არ იცი, შეგიძლია/არ შეგიძლია; გამოხატვა იმისა, რომ რაიმე გახსოვს ან დაგავიწყდა; რაიმეს შეხსენება; საკუთარი სურვილების, განზრახვის გამოხატვა; ვალდებულების, აუცილებლობის გამოხატვა; შედარება: მსგავსების/განსხვავების, მეტობის/ნაკლებობის აღნიშვნა; მიზეზშედეგობრივი კავშირები, მიზნის გამოხატვა;

- **ინტერაქცია ემოციებსა და გრძნობებზე:** სიხარულის, სიამოვნების, ბედნიერების განცდის გამოხატვა; მოწყენილობის, სევდის გამოხატვა; დამშვიდება; შიშის, ფიზიკური ტკივილის გამოხატვა; მოწონების/არ მოწონების, აღფრთოვანების გამოხატვა; გამოხატვა იმისა, თუ რა გირჩევნია; კმაყოფილების/უკმაყოფილების გამოხატვა; ინტერესის გამოხატვა რაიმეს მიმართ; გაკვირვების/ინდიფერენტული დამოკიდებულების გამოხატვა;
- **ინტერაქცია ქმედებებსა და საქმიანობებზე:** ბრძანების ან ინსტრუქციის მიცემა; დახმარების თხოვნა; შეკვეთის მიცემა (მაგ., კაფეში, რესტორანში); თხოვნაზე დათანხმება; რჩევის მიცემა; გაფრთხილება; გამხნელება; ნებართვის თხოვნა/მიცემა; აკრძალვა;
- **სიტყვის, სათქმელის სტრუქტურირება** - გეგმის წარდგენა; თემის წამოწყება; თემის გაშლა აღწერის, თხრობის საშუალებით, მაგალითის მოხმობით; თემის შეჯამება/დასრულება;
- **ზეპირი ინტერაქციის სტრუქტურირება** - თანამოსაუბრესთან საუბრის დაწყება; საუბარში ჩართვა/სიტყვის თხოვნა; სიტყვის მნიშვნელობის დაზუსტება/პარაფრაზირება, გადამოწმება იმის, რომ თანამოსაუბრეს ჩვენი ესმის; კითხვის დასმით გადამოწმება, რომ მართებულად გვესმის თანამოსაუბრის; გაუგებრობის შემთხვევაში თანამოსაუბრისთვის თხოვნა, რომ უფრო ნელა ისაუბროს, დამარცვლოს, ნათქვამი გაიმეოროს/პარაფრაზირებით განმარტოს.
მაკრო-ფუნქციები - აღწერა, თხრობა.

საბაზო საფეხურის თემატური ჩარჩო

ქვემოთ მოცემული ჩარჩო აღწერს იმ კონტექსტებს, რომლებშიც უნდა შეძლოს მოსწავლემ უცხოური ენის გაგება-გამოყენება. შესაბამისად, საბაზო საფეხურის სამივე კლასის სასწავლო თემები მთლიანობაში უნდა შეესაბამებოდეს სტანდარტის თემატურ ჩარჩოს.

პარამეტრები	ინდივიდის აქტივობის სფეროები		
	პირადი	საზოგადოებრივი	საგანმანათლებლო
ადგილი	კერძო სივრცეები (მაგ., სახლი, ბინა, ეზო)	საჯარო სივრცეები სოფელსა თუ ქალაქში (მაგ., უბანი, ქუჩა, მოედანი, სხვადასხვა ტიპის ტრანსპორტი, პარკი, კაფე, აეროპორტი, მაღაზია, ბიბლიოთეკა, სადგური)	სკოლის შენობა და მისი მიმდებარე ტერიტორია, კოლეჯი, ლიცეუმი, პროფესიული სასწავლებელი
ინსტიტუცია	ოჯახი	მერია, თემი, პოლიცია, სამაშველო სამსახური, საქველმოქმედო საზოგადოება	სკოლა და სასკოლო საზოგადოება, ზოგადი და პროფესიული განათლება
ადამიანი	ოჯახის წევრები, ნათესავები, წინაპრები, თანატოლები, მეგობრები, ნაცნობები	სხვადასხვა საქმიანობის და პროფესიის ადამიანები (მაგ., მეხანძრე, ექიმი, მზარეული, მწერალი, მოგზაური), მოქალაქე, მგზავრი, მაყურებელი, შემსრულებელი, გულშემატკივარი და სხვ.	სკოლის პერსონალი (მაგ., სასწავლებელი, დამრიგებელი, დირექტორი, ბიბლიოთეკარი, დარაჯი), მოსწავლე, მშობელი, თანაკლასელი

საგანი	ავეჯი, სამოსი, საყოფაცხოვრებო ნივთები, სპორტული აღჭურვილობა და სხვ.	ფული, საფულე, სურსათი, საქონელი, წამლები, ოფიციალური დოკუმენტები (მაგ., პირადობის მოწმობა, მართვის მოწმობა)	სასკოლო აღჭურვილობა და ნივთები (მაგ., წიგნი, დაფა, ცარცი, კომპიუტერი, პროექტორი, სპორტული ინვენტარი)
მოვლენა	ოჯახური დღესასწაულები, ავადმყოფობა, დღეობები, სტუმრობა, წვეულება, კულტურული და სპორტული აქტივობები, არდადეგები და სხვ.	ბუნებრივი მოვლენები, უბედური შემთხვევა, ბაზრობა, კონცერტი, სპექტაკლი, სამოქალაქო და რელიგიური ზეიმი და სხვ.	სასწავლო წლის დასაწყისი/დასასრული, კლასგარეშე ღონისძიებები, კონკურსები, კონფლიქტები სკოლაში და სხვ.
მოქმედება	ყოველდღიური ყოფითი, შემოქმედებით-ინტელექტუალური, სპორტული, გასართობი საქმიანობები (მაგ., ჭამა, ჩაცმა, კითხვა, მეცადინეობა, კოლექციონერობა, ტელევიზორის ყურება)	ყოფითი, შემოქმედებით-ინტელექტუალური, სპორტული, გასართობი აქტივობები საზოგადოებრივი თავშეყრის ადგილებში (მაგ., საყიდლებზე სიარული, თეატრში წასვლა, სპორტულ შეჯიბრში მონაწილეობა), მგზავრობა, მოგზაურობა	სწავლა და სწავლება; კლასგარეშე შემოქმედებით-ინტელექტუალურ, სპორტულ და გასართობ აქტივობებში მონაწილეობა, მშობელთა კრება
ბუნება, ცხოველთა და მცენარეთა სამყარო	შინაური და გარეული ცხოველები, ყვავილები, ხეები, ტყე, მდინარე, ტბა, უდაბნო, ზღვა, მთა, მინდორი, კოსმოსი და სხვ.		

გ) საფეხურებრივი საკვანძო კითხვები:

საკვანძო კითხვები, რომლებიც სტანდარტის შინაარსს აკავშირებს სტანდარტის შედეგებთან და აჩვენებს, თუ რისთვის უნდა გამოიყენოს მოსწავლემ კონკრეტული ცოდნა, რელევანტურია ნებისმიერი სასწავლო თემისთვის.

- როგორ მოვიქცე, რომ შევძლო უცხოურენოვანი ტექსტების გაგება?
- როგორ მოვიქცე, რომ შევძლო საკომუნიკაციო სიტუაციის შესაბამისი სამეტყველო მოქმედებების შესრულება?
- რატომაა მნიშვნელოვანი ტექსტის სტრუქტურისა და საკომუნიკაციო სიტუაციის გათვალისწინება?
- როგორ მოვიქცე, რომ წარმატებით გავართვა თავი წერით საკომუნიკაციო ამოცანას?
- რატომ გამიჭირდა საკომუნიკაციო ამოცანის შესრულება? როგორ გადავლახო ეს სიძნელე? რომელი სტრატეგია უნდა გამოვიყენო და რატომ?
- რატომ არის მნიშვნელოვანი სწავლის პროცესზე დაფიქრება?
- რით ჰგავს, რით განსხვავდება უცხოური ენა და კულტურა მშობლიურისაგან?

- როგორ შევუწყო ხელი კულტურათმორის დიალოგს?
- როგორ გამოვიყენო უცხოური ენის ცოდნა საქმიანი იდეების განსახორციელებლად?

დ) მეთოდოლოგიური ორიენტირები

საგნის სწავლა-სწავლება უნდა წარიმართოს შემდეგი პრინციპების დაცვით:

- ა) სწავლა-სწავლება ხელს უნდა უწყობდეს მოსწავლეთა მოტივირებას და შინაგანი ძალისხმევის გააქტიურებას.
- ბ) სწავლა-სწავლება ხელს უნდა უწყობდეს ცოდნის ეტაპობრივად კონსტრუირებას წინარე ცოდნაზე დაფუძნებით.
- გ) სწავლა-სწავლება ხელს უნდა უწყობდეს ცოდნათა ურთიერთდაკავშირებასა და ორგანიზებას.
- დ) სწავლა-სწავლება უნდა უზრუნველყოფდეს სწავლის სტრატეგიების დაუფლებას (სწავლის სწავლა).
- ე) სწავლა-სწავლება უნდა მოიცავდეს ცოდნის სამივე კატეგორიას: დეკლარატიულს, პროცედურულსა და პირობისეულს.

გამჭოლი უნარები და ღირებულებები

საგნობრივი შედეგების გარდა, სწავლა-სწავლებისა და შეფასების სამიზნედ უნდა იქცეს ასევე შემდეგი გამჭოლი უნარები და ღირებულებები:

პასუხისმგებლობა	<ul style="list-style-type: none"> • სასკოლო და სხვა საქმიანობებში ნაკისრი ვალდებულების შესრულება; • სამუშაოს დადგენილ ვადებში დასრულება და ჩაზარება; • საკუთარი ქცევის მართვა, საკუთარ ქცევებზე პასუხისმგებლობის აღება.
თანამშრომლობა	<ul style="list-style-type: none"> • მზაობა ჯგუფში/გუნდში სხვადასხვა ფუნქციის შესასრულებლად; • განსხვავებული იდეების, შეხედულებების კონსტრუქციულად განხილვა; • რესურსების, მოსაზრებების, ცოდნის გაზიარება პრობლემათა ერთობლივად გადაჭრის, გადაწყვეტილებათა ერთობლივად მიღების მიზნით; • ჯგუფის წევრებს შორის განაწილებული სამუშაოს შესრულება.
დროსა და სივრცეში ორიენტირება	<ul style="list-style-type: none"> • თანამედროვე რეალობის სივრცულ-დროით ჭრილში გააზრება და ინტერპრეტირება; • მულტიპერსპექტიული ხედვა დროითი და სივრცული ფაქტორების გათვალისწინებით.
ეთიკა	<ul style="list-style-type: none"> • ეთიკური და ქცევითი ნორმების დაცვა; • სოლიდარობის განცდა; • სხვებისადმი ემპათია; • პიროვნული ღირსების გააზრებისა და დაფასების უნარი; • განსხვავებულობის მიმღებლობა; • საკუთარ სოციალურ აქტივობაზე პასუხისმგებლობის გააზრება.
ინფორმაციული და საკომუნიკაციო	<ul style="list-style-type: none"> • კომუნიკაციის, პრობლემის გადაჭრისა და შემოქმედებითი პროცესის ხელშეწყობის მიზნით ტექნოლოგიების გამოყენება; • ახალი ცოდნის კონსტრუირება ტექნოლოგიების გამოყენებით.

ტექნოლოგიების გამოყენება	
კვლევა	<ul style="list-style-type: none"> • კვლევითი ამოცანის, კვლევის პროცედურების, მონაცემების მოპოვების გზებისა და აღრიცხვის ფორმების განსაზღვრა; სათანადო რესურსების შერჩევა; • კვლევის ჩატარება, მონაცემების აღრიცხვა და სხვადასხვა ფორმით წარმოდგენა/ორგანიზება; • მონაცემების ანალიზი, არგუმენტირებული მსჯელობის საფუძველზე დასკვნების გამოტანა; კვლევის შედეგების შეფასება; • კვლევითი სამუშაოების ჩატარების დროს ეთიკისა და უსაფრთხოების ნორმების დაცვა.
შემოქმედებითი აზროვნება	<ul style="list-style-type: none"> • ჩანაფიქრის შემოქმედებითად განხორციელება; • ორიგინალური იდეების გამოვლენა და ხორცშესხმა; ახლის შექმნა; • დასმული პრობლემების გადასაჭრელად არასტანდარტული გზების მოძიება; • სწრაფვა გარემოს გარდაქმნა-გაუმჯობესებისკენ.

მეთოდოლოგიური მიდგომები

უცხოური ენის სწავლა-სწავლება შემდეგ მეთოდოლოგიურ მიდგომებს უნდა ითვალისწინებდეს:

- უცხოური ენის სტანდარტის მოთხოვნათა შესრულება მოითხოვს უცხოურ ენაზე კომუნიკაციური უნარების ფუნქციურად გამოყენების უნარების განვითარებას. ამ მოთხოვნის უზრუნველსაყოფად მნიშვნელოვანია ეგრეთწოდებული „უკუდიზაინის“ (backward design) მეთოდის გამოყენება: პირველ რიგში, უნდა ვხედავდეთ, კონკრეტული თემატური ერთეულის ბოლოს, რა კომპლექსურ-ფუნქციური დავალებების/საქმიანობის შესრულება უნდა შეძლოს მოსწავლემ. შემდეგ, ეს დავალება უნდა დავშალოთ ცოდნისა და უნარების ცალკეულ კომპონენტებად, რომელთა ათვისებაც დასჭირდება მოსწავლეს იმისთვის, რომ ბოლოს შეძლოს კომპლექსური დავალების შესრულება, რომლის დროსაც მოუწევს ფუნქციური გამონათქვამების, ლექსიკური, გრამატიკული, კომუნიკაციური ცოდნისა და უნარების ერთდროულად და ინტერაქტიულად გამოყენება.
- ლექსიკური მასალა თუ გრამატიკული საკითხები თვითმიზნურად არ უნდა ისწავლებოდეს, მათი სწავლება გადაჯაჭვული უნდა იყოს კომუნიკაციურ მიზნებთან. მოსწავლეს ის ლექსიკურ-გრამატიკული უნარები უნდა გამოვუმუშაოთ, რომლებსაც კონკრეტულ კომუნიკაციურ სიტუაციებში გამოიყენებს.
- მოსწავლე უნდა იყოს სწავლა-სწავლების პროცესის აქტიური მონაწილე. ამის უზრუნველსაყოფად მოსწავლე ჩართული უნდა იყოს განმავითარებელ შეფასებაში. სწავლის პროცესის შეფასება მოსწავლეს გამოუმუშავებს დამოუკიდებლად სწავლის უნარ-ჩვევებს, დაეხმარება სწავლის სტრატეგიების ათვისებაში, საშუალებას მისცემს, გაცნობიერებულად შეუწყოს ხელი საკუთარ წინსვლასა და წარმატებას. შეფასებაში ჩართვის ძირითად მიზანს წარმოადგენს მოსწავლის გათვითცნობიერება სწავლის პროცესებში, რაც მას ხელს შეუწყობს ამ პროცესების გააზრებულად და დამოუკიდებლად მართვაში;
- სწავლის უნარების გასაუმჯობესებლად მნიშვნელოვანია მეტაკოგნიციის გაუმჯობესებაზე ზრუნვა, რისთვისაც მასწავლებელმა პერიოდულად სამი ტიპის აქტივობა უნდა ჩაატაროს. ეს აქტივობებია:

ა) **სტრატეგიების მოდელირება:** მასწავლებელი მოსწავლეებთან ერთად ასრულებს დავალებას და დავალების შესრულებისას „ხმამაღლა ფიქრობს“ იმაზე, როგორ შეასრულოს დავალება (მაგ., კარგად გავეცნოთ პირობას და დავაკვირდეთ, რას მოითხოვს იგი; აქვს თუ არა პირობას თანხმობები ელემენტები, მაგ., სურათები? ამიტომ, სანამ ტექსტს წავიკითხავდეთ, ხომ არ ჯობია, ჯერ სურათებს გავეცნოთ და ვნახოთ, რა ინფორმაციის შემცველია ეს სურათები? და მისთ.).

ბ) **წინმსწრები მეტაკოგნიტური პაუზა, ანუ დავალების შესრულებამდე დაფიქრება და მსჯელობა გადასადგმელ ნაბიჯებზე** - მას შემდეგ, რაც მოსწავლეები გაეცნობიან დავალების პირობას, მეტაკოგნიტური ხასიათის ასეთი დავალება მიეცემათ: მათ ჯგუფთან ერთად უნდა განსაზღვრონ ის გზა, რომლითაც დავალებას შეასრულებენ, სახელდობრ, მათ დეტალურად უნდა აღწერონ დავალების შესრულების ეტაპები (რას რის შემდეგ შეასრულებენ და სხვ.) და სტრატეგიები, რომლებსაც თითოეულ ეტაპზე გამოიყენებენ. ჯგუფებმა უნდა წარმოადგინონ თავიანთი ნამუშევარი და იმსჯელონ შერჩეული გზებისა და სტრატეგიების მიზანშეწონილობაზე.

გ) **შემდგომი მეტაკოგნიტური პაუზა, ანუ დავალების შესრულების შემდეგ დაფიქრება და მსჯელობა გადადგმულ ნაბიჯებზე** - მას შემდეგ, რაც მოსწავლეები შეასრულებენ კონკრეტულ დავალებას, მათ უნდა გაიხსენონ და აღწერონ გამოვლილი გზა: რა რის შემდეგ გააკეთეს? რა ხერხები გამოიყენეს მუშაობისას? რა გაუჭირდათ ან რა გაუადვილდათ? განხორციელებული მოქმედებების აღწერის შედეგად მოსწავლეები გააცნობიერებენ იმ ფაქტს, რომ მიზნის მისაღწევად სხვადასხვა გზა და ხერხი არსებობს, რომლებზეც დავალების შესრულებამდე უნდა დაფიქრდნენ ოპტიმალური გადაწყვეტილების მისაღებად. მეტაკოგნიტური პაუზა მოსწავლეებს სწავლის სწავლის უნარებს განუვითარებს და აუმაღლებს სწავლის ქმედუნარიანობას.

- ყოველი ახალი თემატური ერთეულის სწავლება უნდა იწყებოდეს შინაარსიანი კონტექსტების შეთავაზებით, სახელდობრ, იმგვარი ტექსტების მოსმენით, რომლებიც მარტივ საკომუნიკაციო სიტუაციას წარმოადგენს. სწორედ ამ ტექსტების კონტექსტში უნდა გაეცნოს მოსწავლე იმ ახალ ენობრივ მასალას (ლექსიკურ ერთეულებს, გრამატიკულ ფორმებსა თუ მექანიზმებს), რომლებსაც მომდევნო ეტაპზე ცალკეული სავარჯიშოების საშუალებით აითვისებს იმ მიზნით, რომ შემდომ ზეპირმეტყველებასა და წერით მეტყველებაში გამოიყენოს.

წლიური პროგრამისა და სასწავლო თემის აგების პრინციპები

ეროვნული სასწავლო გეგმის საფეხურებრივი საგნობრივი სტანდარტები განსაზღვრავს სავალდებულო საგნობრივ მოთხოვნებს (რა უნდა შეეძლოს და რა უნდა იცოდეს მოსწავლემ). მათზე დაყრდნობით იგეგმება წლიური პროგრამები, რომლებიც გვიჩვენებს სტანდარტის მოთხოვნათა რეალიზების გზებს.

როგორ აიგება წლიური პროგრამა?

სტანდარტის თემატურ ჩარჩოზე დაყრდნობით გამოიყოფა თემები ერთი სასწავლო წლისათვის. სასწავლო თემა წამოადგენს შინაარსიან კონტექსტს, რომელიც საგნობრივი კომპონენტების ინტეგრირებულად და ურთიერთდაკავშირებულად სწავლების საშუალებას იძლევა. რამდენადაც შედეგები საგნის სწავლების გრძელვადიან მიზნებს წარმოადგენს, **თითოეული თემის ფარგლებში სტანდარტის ყველა შედეგი უნდა დამუშავდეს.** მაშასადამე, სასწავლო თემების ცვლით შეიცვლება კონტექსტები, მაგრამ არ შეიცვლება სწავლის მიზნები, რომლებიც სტანდარტის შედეგების სახითაა ფორმულირებული. (შედეგი თავისთავად არ წარმოადგენს დამოუკიდებელ სასწავლო ერთეულს - თემას)

როგორ აიგება სასწავლო თემა?

სასწავლო თემა იგეგმება შემდეგი კომპონენტის გამოყენებით:

სასწავლო თემა
საკითხები (სამეტყველო მოქმედებები, ლექსიკა, გრამატიკა, ტექსტები)
თემის ფარგლებში დასამუშავებელი ცნებები:
საკვანძო კითხვები
აქტივობები
იდეები კომპლექსური/პროექტული დავალებებისთვის, რომელთა საშუალებითაც მოსწავლემ უნდა წარმოაჩინოს თემის ფარგლებში შექმნილი ცოდნა და უნარები.
შეფასების ინდიკატორები
მკვიდრი წარმოდგენები

სასწავლო თემის ასაგებად სტანდარტის მოთხოვნათა გათვალისწინებით განისაზღვრება თემის ფარგლებში გასავითარებელი კომუნიკაციურ-ენობრივი უნარები და შეირჩევა შესაბამისი ტექსტები. სტანდარტის საკვანძო კითხვებსა და სტანდარტის შედეგებზე დაფუძნებით განისაზღვრება თემის საკვანძო კითხვები და შეფასების ინდიკატორები. თითოეულ თემაზე მუშაობის პროცესი მოემსახურება ზოგადი მკვიდრი წარმოდგენების ჩამოყალიბებას უცხოური ენისა და კულტურის შესახებ.

თემის სწავლა-სწავლების დასაგეგმად ასევე მნიშვნელოვანია გამოიკვეთოს იდეები შემაჯამებელი კომპლექსური დავალებებისთვის, რადგან მხოლოდ კომპლექსური დავალებების მეშვეობით შეიძლება გამოვლინდეს, რამდენად დაეუფლა მოსწავლე თემის ფარგლებში ასათვისებელ ცოდნათა დინამიკურ ერთობლიობას და რამდენად ახერხებს მათ ფუნქციურად გამოყენებას. ბოლო ეტაპზე განისაზღვრება, თუ რა თანამიმდევრობით უნდა დამუშავდეს ტექსტები, ცნებები, საკვანძო კითხვები და საგნობრივი საკითხები. ამის შესაბამისად დაიგეგმება აქტივობები და მიმდინარე დავალებები.

ქვემოთ თემის ასაგებად გადასადგმელი ნაბიჯები წარმოდგენილია სქემატურად, ცხრილის სახით.

ცხრილი. სასწავლო თემის აგების პროცესი.

ნაბიჯი 1. თემის კომუნიკაციურ-ენობრივი საკითხებისა და ტექსტების განსაზღვრა
ნაბიჯი 2. თემატური საკვანძო კითხვების დასმა.
ნაბიჯი 3. შეფასების ინდიკატორების განსაზღვრა.
ნაბიჯი 4. შემაჯამებელი კომპლექსური დავალებების იდეების შემუშავება.
ნაბიჯი 5. რესურსების შერჩევა.
ნაბიჯი 6. აქტივობებისა და მიმდინარე დავალებების განსაზღვრა და დაგეგმვა.

თემის სწავლა-სწავლების პროცესის ტაბულა

ქვემოთ მოცემულია პროცესის ტაბულა, რომელიც აჩვენებს, თუ როგორ უნდა წარიმართოს, ერთი თემატური ერთეულის ფარგლებში, მოსწავლის აქტივობასა და სწავლის პროცესზე ორიენტირებული სწავლა-სწავლება. სწავლის პროცესზე ორიენტირება მოსწავლეს ეხმარება სწავლის სტრატეგიების ათვისებაში, რაც ხელს უწყობს მას მიღწევების გაუმჯობესებაში.

თემა:
მოსმენა- გაგების პროცესი
საკვანძო შეკითხვები: როგორ მოვიქცე ტექსტის შინაარსის გასაგებად? რომელი სტრატეგია უნდა გამოვიყენო და რატომ? რატომ არის მნიშვნელოვანი მეტაკოგნიტური უნარები?

ტექსტი/ტექსტები:
ბიჯები და სწავლა- სწავლების სტრატეგიები
<p>ფაზა: მოსმენამდე საკვანძო შეკითხვები: როგორ მოვემზადო ტექსტის მოსასმენად?</p>
<p>მოსმენის წინარე სტრატეგიები:</p> <p>ბიჯი 1. დავალების ნათლად გააზრება და დაზუსტება პირობის გაანალიზების გზით; საჭიროებისამებრ, დამატებითი დაზუსტებების მოთხოვნა;</p> <p>ბიჯი 2. სხვადასხვა ხერხით შინაარსის წინასწარ განჭვრეტა (მაგ., ვარაუდის გამოთქმა ილუსტრაციებზე, სათაურზე დაყრდნობით);</p> <p>ბიჯი 3. ტექსტის გასააზრებლად საჭირო წინარე ცოდნის (ენობრივი, ტექსტობრივი, თემასთან დაკავშირებული) გახსენება-გააქტიურება; საჭიროებისამებრ (ტექსტის სირთულის მიხედვით) რამდენიმე აუცილებელი საკვანძო სიტყვის/მყარი შესიტყვების დამუშავება.</p>
<p>ფაზა: მოსმენის დროს საკვანძო შეკითხვა: როგორ მოვიქცე, რომ უკეთ გავიგო ტექსტი? როგორ გავიაღვილო ტექსტის გაგება?</p>
<p>მოსმენის სტრატეგიები:</p> <p>ბიჯი 4. პირველი მოსმენა - ტექსტის ზოგადი შინაარსის გასაგებად გაცნობითი მოსმენა:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ყურადღების გამახვილება მხოლოდ ნაცნობ სიტყვებსა და გამოთქმებზე, არავერბალურ ელემენტებზე (მაგ., მიმიკა-ჟესტიკულაცია, ხმის ტემბრი, ილუსტრაცია); <p>ბიჯი 5. სხვადასხვა ტიპის აქტივობის გამოყენებით ტექსტის მრავალჯერადი მოსმენა მთლიანი შინაარსის ეტაპობრივი კონსტრუირებისათვის:</p> <p>მოსმენის სტრატეგიები:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ჩანიშვნების გაკეთება; • ინფორმაციის დაჯგუფება, ორგანიზება სხვადასხვა გრაფიკის, სქემის გამოყენებით; • გაუგებარი მონაკვეთის თავიდან მოსმენა; • უცნობი სიტყვების მნიშვნელობის გამოცნობა კონტექსტზე დაყრდნობით; • სელექციური მოსმენა - ყურადღების მიზანმიმართულად გამახვილება კონკრეტულ ინფორმაციაზე.
<p>ფაზა: მოსმენის შემდეგ საკვანძო შეკითხვები: როგორ გავიგე ტექსტი? რით უკავშირდება ჩემს გამოცდილებას? რამ შემაფარბა გაგების პროცესში? რატომ გამიჭირდა ტექსტის გაგება? როგორ უნდა გადაამეჭრა ეს პრობლემა? რამ შემიწყო ხელი მოსასმენი ამოცანის წარტმატებით გადაჭრაში?</p>

ბიჯი 6. გაგებულის გადამოწმება, შეკითხვების, რეფორმულირებებისა და კომენტარების დახმარებით; ინფორმაციის დაზუსტება, მართებულ ვარიანტამდე მისვლა;

ბიჯი 7. მოსმენილის დაკავშირება საკუთარ გამოცდილებასთან; განცდილის, ნააზრევის გაზიარება (ენის ფლობის დაბალ საფეხურზე - მშობლიურ ენაზე);

ბიჯი 8. მეტაკოგნიტური პაუზა: დაფიქრება ტექსტის გაგებისათვის გამოყენებულ მიდგომებზე (მეტაკოგნიცია);

- დაფიქრება გამოყენებულ სტრატეგიებზე, ეფექტიანობის შეფასება, შედარება სხვების მიერ გამოყენებულ სტრატეგიებთან;
- გაგების პროცესის გაუმჯობესებისათვის შესაძლო გზების შეთავაზება/მითითება.

როგორ მოვიქცე ენობრივ-გრამატიკული მასალის ასათვისებლად? როდის რომელი სტრატეგია უნდა გამოვიყენო და რატომ?

ფაზა: გადასვლა რეცეფციიდან პროდუცირებისაკენ

ბიჯი 9. ტექსტზე დაფუძნებით ენობრივი (ფონეტიკური, ლექსიკური, გრამატიკული) უნარების განვითარება, ახალი ენობრივი მასალის (ლექსიკა, გრამატიკული ფორმები, შესიტყვებები, სამეტყველო ფუნქციები) ათვისება სხვადასხვა ენობრივი აქტივობით;

სწავლის სტრატეგიები:

- **ინდუქციური მიდგომა** - კონკრეტულ მაგალითებზე დაყრდნობით წესის გამოყვანა;
- **დედუქციური მიდგომა** - ენობრივი კანონზომიერების/წესის ამოცნობა, განზოგადება და გამოყენება კონკრეტულ მაგალითებში;
- **პარალელურების გავლება მშობლიურ ან სხვა ენასთან** - ნიშანდობლივი ენათშორისი შედარებების გაკეთება შესასწავლი ენის სისტემისა და ფუნქციონირების გაგების ხელშესაწყობად;
- **დამახსოვრების ამახსოვრებისგაკეთებ** - ახსოვრამდენჯერმისგაკეთებ ამ ამდენჯერმისგაკეთება შესასწავლი ენის სისტემასმანჯერმისგაკეთება შესასწავლიანიშვნების ანიშვნებისგაკეთება

ლაპარაკი

საკვანძო შეკითხვები: როგორ მოვიქცე, რომ წარმატებით გავართვა თავი ზეპირ საკომუნიკაციო ამოცანას? როდის რომელი სტრატეგია უნდა გამოვიყენო და რატომ? რატომ არის მნიშვნელოვანი მეტაკოგნიტური სტრატეგიები?

ბიჯები და სწავლის სტრატეგიები

ფაზა: მომზადება კომუნიკაციისთვის

საკვანძო შეკითხვა: როგორ მოვემზადო ზეპირი კომუნიკაციისთვის?

ბიჯი 1. დავალების მოთხოვნათა ნათლად გააზრება, საჭიროებისამებრ, დამატებითი დაზუსტებების მოთხოვნა;

ბიჯი 2. საკომუნიკაციო სიტუაციის ელემენტების დაზუსტება (თემა, მიზანი, ადრესატი/აუდიტორია, კონტექსტი, ტექსტის ტიპი);

ბიჯი 3. მომზადება აუდიტორიის წინაშე გამოსასვლელად;

სწავლის სტრატეგიები

- **ცოდნის მობილიზება** - საჭირო ენობრივი რესურსების (შესიტყვებების, კლიშეების, საკვანძო სიტყვების, სამეტყველო აქტების, გრამატიკული ფორმების) გახსენება და/ან მოძიება და ჩანიშვნა. საჭიროებისამებრ, დამატებითი ინფორმაციის მოძიება-ჩანიშვნა;
- **გეგმის მომზადება** (პრეზენტაციის შემთხვევაში - საპრეზენტაციო მასალის);
- **რეპეტიციის გავლა** - წარმოთქმის, ინტონაციის, თავისუფლად მეტყველების უნარის გასავარჯიშებლად, ღელვის შესამცირებლად; ვარჯიშისას ხმის, არავერბალური ელემენტების - სახის გამომეტყველების, შესტიკულაციის გაკონტროლება.

ფაზა: ზეპირი კომუნიკაციისას

საკვანძო შეკითხვა: როგორი სტრატეგიები გამოვიყენო ზეპირი კომუნიკაციის ამოცანის წარმატებით გადასაჭრელად?

ბიჯი 4. გამოსვლა აუდიტორიის წინაშე;

- **სტრატეგია - პარაფრაზირება** - საუბრის დროს სიტყვის დავიწყების/არცოდნის შემთხვევაში საკომპენსაციო საშუალებების (მაგ., შესტიკულაციით მითითება, ნაგულისხმევი საგნის აღწერა ან მისი დანიშნულების აღნიშვნა) გამოყენება.

ფაზა: ზეპირი კომუნიკაციის შემდეგ

საკვანძო შეკითხვები: რატომ ვერ გადავჭერი წარმატებით საკომუნიკაციო ამოცანა? როგორი სტრატეგიები გამოვიყენე? რამ შემაფერხა? როგორ გავაუმჯობესო ზეპირი მეტყველების უნარი? რამ შემიწყო წინსვლაში ხელი?

ბიჯი 5. საკუთარი გამოსვლის შეფასება - წარმატებული ასპექტებისა და ხარვეზების ამოცნობა;

ბიჯი 6. მეტაკოგნიტური პაუზა: დაფიქრება გამოყენებულ სტრატეგიებზე, გაუმჯობესების სამოქმედო გეგმის შედგენა.

კითხვა

საკვანძო შეკითხვები: როგორ მოვიქცე ტექსტის ტიპის ამოსაცნობად და ტექსტის შინაარსის გასაგებად? რომელი სტრატეგია უნდა გამოვიყენო და რატომ? რატომ არის მნიშვნელოვანი მეტაკოგნიტური სტრატეგიები?

ბიჯები და სტრატეგიები

ფაზა: კითხვამდე

საკვანძო შეკითხვა: როგორ მოვემზადო ტექსტის წასაკითხად ?

ბიჯი 1. დავალების მოთხოვნათა ნათლად გააზრება და დაზუსტება პირობის გაანალიზების გზით, საჭიროებისამებრ, დამატებითი დაზუსტებების მოთხოვნა;

ბიჯი 2. მომზადება ტექსტის გაგების პროცესის ხელშესაწყობად.

კითხვის წინარე სტრატეგიები:

- სხვადასხვა ხერხით შინაარსის წინასწარ განჭვრეტა (მაგ., ვარაუდის გამოთქმა ილუსტრაციებზე, სათაურზე, ტექსტის სტრუქტურაზე დაყრდნობით);
- ტექსტის გასააზრებლად საჭირო წინარე ცოდნის (ენობრივი, ტექსტობრივი, თემასთან დაკავშირებული) გახსენება-გააქტიურება;
- თუ ტექსტი მოსწავლეთა ენის ცოდნის დონესთან შედარებით რთულია, ტექსტის გაგებისათვის საჭირო საკვანძო სიტყვების/შესიტყვებების ენობრივი ფორმების დამუშავება.

ფაზა: კითხვის დროს, შინაარსის კონტრულირების პროცესი;

საკვანძო შეკითხვა: როგორ მოვიქცე, რომ უკეთ გავიგო ტექსტი? როგორ გავიაღვილო ტექსტის გაგება?

ბიჯი 3. პირველი წაკითხვა ტექსტის ზოგადი შინაარსის გასაგებად გაცნობითი კითხვის სტრატეგიის გამოყენებით;

სწავლის სტრატეგიები:

- ყურადღების მიმართვა ტექსტის სტრუქტურაზე, მის მარჯვენაზე სიტყვიერ და არასიტყვიერ ელემენტებზე; სათაურის/ქვესათაურების, წარწერების, გამოყოფილი სიტყვების, აზნაცების პირველი და/ან ბოლო წინადადების წაკითხვით და მათზე დაყრდნობით შინაარსზე წარმოდგენის შექმნა.

ბიჯი 4. სხვადასხვა აქტივობის გამოყენებით ტექსტის მრავალგვარად დამუშავება მისი შინაარსის ეტაპობრივი კონსტრუირებისათვის;

შესწავლითი კითხვის სტრატეგიები:

- ტექსტის მთლიანად ჩაკითხვა უცნობ სიტყვებზე შეჩერების გარეშე;
- გაუგებარ მონაკვეთებთან მიბრუნება;
- მონაკვეთების, ეპიზოდების წარმოდგენაში გაცოცხლება;
- გამოცნობა - უცნობი სიტყვების, გამოთქმების მნიშვნელობის ამოცნობა ნაცნობი ელემენტების (ილუსტრაციების, ნაცნობი ფუძის, კონტექსტის, მშობლიურ ენაში დამკვიდრებული უცხოური სიტყვების და სხვ.) დახმარებით.
- უცნობი სიტყვების ამოწერა და ლექსიკონში ნახვა;
- შეკითხვების დასმა;
- ტექსტის მომდევნო მონაკვეთის შინაარსის განჭვრეტა;
- ინფორმაციის დაჯგუფება სხვადასხვა ხერხის (სემანტიკური რუკის, სქემატური ჩანაწერების, მარჯვენაზე გრაფიკის) გამოყენებით;
- ტექსტის მონაკვეთის, აზნაცის შეჯამება.

ფაზა: კითხვის შემდეგ

საკვანძო შეკითხვები: როგორ გავიგე ტექსტი? რით უკავშირდება ჩემს გამოცდილებას?

რამ შემაფარხა გაგების პროცესში? რატომ ვერ გადავჭერი საკითხავი ამოცანა? როგორ უნდა გადაემეჭრა ეს პრობლემა? რამ შემინწყო ხელი წარმატებით საკითხავი ამოცანის წარმატებით გადაჭრაში?

ბიჯი 5. გაგებულის გადამოწმება შეკითხვების, რეფორმულირებების და კომენტარების დახმარებით; ინფორმაციის დაზუსტება, მართებულ ვარიანტამდე მისვლა;

ბიჯი 6. წაკითხულის დაკავშირება საკუთარ ცხოვრებისეულ თუ წიგნიერ გამოცდილებასთან; განცდილის, ნააზრების გაზიარება (ენის ფლობის დაბალ საფეხურზე - მშობლიურ ენაზე);

ბიჯი 7. მეტაკოგნიტური პაუზა: დაფიქრება ტექსტის გაგებისათვის გამოყენებულ სტრატეგიებზე, მეტაკოგნიტური პაუზა:

- დაფიქრება გამოყენებულ სტრატეგიებზე, ეფექტიანობის შეფასება, შედარება სხვების მიერ გამოყენებულ სტრატეგიებთან;
- სწავლის პროცესზე დაფიქრება-რეფლექსია, შემაფერხებელი და ხელშემწყობი პირობების გაცნობიერება;
- გაგების პროცესის გაუმჯობესებისათვის შესაძლო გზების შეთავაზება/მითითება.

როგორ მოვიქცე ენობრივ-გრამატიკული მასალის ასათვისებლად? როდის რომელი სტრატეგია უნდა გამოვიყენო და რატომ?

ფაზა: გადასვლა რეცეფივიდან პროდუცირებისაკენ

ბიჯი 8 გარდამავალი ბიჯი წერისაკენ - ტექსტის ახალი ენობრივი მასალის (ლექსიკა, გრამატიკული ფორმები, შესიტყვებები, სამეტყველო ფუნქციები და სხვ.) გაგება-გამოყენება სხვადასხვა ტიპის ენობრივი სავარჯიშოებით;

სწავლის სტრატეგიები:

- **დამახსოვრების სხვადასხვა ხერხის გამოყენება** - რამდენჯერმე გადაწერა, პერიოდული გამეორება, დაჯგუფება, კონტექსტში ჩასმა, რაიმესთან ასოცირება და სხვ.
- **პარალელების გავლენა მშობლიურ ან სხვა ენასთან** - ნიშანდობლივი ენათშორისი შედარებების გაკეთება შესასწავლი ენის სისტემისა და ფუნქციონირების გაგების ხელშესაწყობად;
- **დედუქცია** - ენობრივი კანონზომიერების/წესის ამოცნობა, განზოგადება და გამოყენება კონკრეტულ მაგალითებში;
- **ინდუქცია** - კონკრეტულ მაგალითებზე დაყრდნობით წესის გამოყვანა;
- **დამხმარე რესურსების შექმნა-გამოყენება** (მაგ., გრამატიკული ცნობარი, სტრუქტურული მოდელები).

წერა

საკვანძო შეკითხვები: როგორ მოვიქცე იმისთვის, რომ შევძლო წერილობითი ტექსტის შექმნა? როდის რომელი სტრატეგია უნდა გამოვიყენო და რატომ? რატომ არის მნიშვნელოვანი მეტაკოგნიტური სტრატეგიები?

ბიჯები და სტრატეგიები

ფაზა: წერის წინა სამზადისი

საკვანძო შეკითხვა: როგორ მოვემზადო წერითი ამოცანის გადასაჭრელად?

<p>ბიჯი 1. წერის ჩანაფიქრის გამოკვეთა;</p> <p>წერის წინარე სტრატეგიები:</p> <ul style="list-style-type: none"> • საკომუნიკაციო სიტუაციის განსაზღვრა - წერის მიზნისა და ადრესატის განსაზღვრა; თემისა და ტექსტის სახეობის შერჩევა; • იდეების გენერირება - იდეების მოფიქრება-ჩამოყრა; • ცოდნის მობილიზება/თავმოყრა - საჭირო ცოდნის (ენობრივი, ტექსტობრივი, თემასთან დაკავშირებული და სხვ.) გონებაში მოძიება-გააქტიურება; საჭიროებისამებრ, დამატებითი ინფორმაციის მოძიება სათანადო რესურსებში; • იდეების დაჯგუფება - იდეების დახარისხება, ურთიერთდაკავშირება მაორგანიზებელი სქემების გამოყენებით; • დამხმარე რესურსების მობილიზება - სტრუქტურული მოდელი, საკვანძო სიტყვები, გრამატიკული ცნობარი, დახარისხებული ლექსიკური ერთეულები, ჩანიშვნები); <p>ბიჯი 2. გეგმის შედგენა დაჯგუფებულ იდეებზე დაყრდნობით;</p>
<p>ფაზა: წერის დროს საკვანძო შევითხვა: როგორ მოვიქცე წერითი ამოცანის წარმატებით გადასაჭრელად?</p>
<p>ბიჯი 3. პირველადი ვარიანტის შედგენა გეგმაზე დაყრდნობით;</p>
<p>ფაზა: წერის შემდეგ საკვანძო შევითხვები: რატომ ვერ გადავჭერი წარმატებით წერითი ამოცანა? როგორი სტრატეგიები გამოვიყენე? რამ შემაფერხა? რამ შემიწყო ხელი ამოცანის წარმატებით გადაჭრაში? როგორ გავიმჯობესო წერითი მეტყველების უნარი?</p>
<p>ბიჯი 4. პირველადი ვარიანტის გაუმჯობესება;</p> <p>სწავლის სტრატეგიები:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ნაწერის პოტენციური მკითხველის თვალთახედვით შეფასება; • შინაარსობრივი, სტრუქტურული შესწორებების შეტანა; • გრამატიკული და ორთოგრაფიული შეცდომების გასწორება დამხმარე რესურსების და ისტ-ის გამოყენებით; <p>ბიჯი 5. საბოლოო ვარიანტის შემუშავება და გაფორმება.</p>
<p>თემის შემაჯამებელი (კომპლექსური) დავალებები შესაბამისი შეფასების რუბრიკებით</p>

ე) შეფასება

საბაზო საფეხურის ნებისმიერ კლასში საკლასო შეფასება უნდა შეესაბამებოდეს ეროვნული სასწავლო გეგმის პირველი კარის მე-7 თავში განსაზღვრულ შეფასების პრინციპებს, მიზნებსა და ამოცანებს.

სწავლის ხარისხის გაუმჯობესების ხელშესაწყობად უპირატესი ადგილი უნდა მიენიჭოს განმავითარებელ შეფასებას, რომელიც მოსწავლეს თავისსავე წინარე შედეგებთან მიმართებით აფასებს, ზომავს მის ინდივიდუალურ წინსვლას, რითაც მას ცოდნის ეტაპობრივი კონსტრუირების საშუალებას აძლევს.

მეორე უცხოურ ენაში განმსაზღვრელი შეფასება ეხება მხოლოდ შემაჯამებელ დავალებებს, განმავითარებელი შეფასება კი მიმდინარე (საკლასო და საშინაო) და შემაჯამებელ დავალებებს.

	განმავითარებელი შეფასება	განმსაზღვრელი შეფასება
მიმდინარე (საკლასო და საშინაო) დავალებები	მიმდინარე განმავითარებელი შეფასება	მიმდინარე განმსაზღვრელი შეფასება
შემაჯამებელი დავალებები	შემაჯამებელი განმავითარებელი დავალება	შემაჯამებელი განმსაზღვრელი დავალება

შემაჯამებელი (განმავითარებელი და განმსაზღვრელი) შეფასება

შემაჯამებელი შეფასებისათვის გამოიყენება კომპლექსური, კონტექსტის მქონე დავალებები, რომელთა შესრულება მოითხოვს სტანდარტით განსაზღვრული ცოდნისა და უნარების ინტეგრირებულად და ფუნქციურად გამოყენებას. ამ დავალებათა შესაფასებლად კრიტერიუმების ზადე გამოიყენება.

ტიპობრივი დავალებები შემაჯამებელი შეფასებისათვის

სტანდარტში შემოთავაზებულია ტიპობრივ დავალებათა ფართო არჩევანი. შემაჯამებელი შეფასებისათვის მასწავლებელი და/ან მოსწავლე შეარჩევს დავალების სასურველ ტიპს/ტიპებს.

- შემეცნებითი ხასიათის კონკრეტული საკითხის გამოკვლევა (მაგ., „რა ვიცი თუ წყლის შესახებ“, „ჩვენი უცხოელი თანატოლების სასკოლო ცხოვრება“) და ძიების შედეგების წარმოდგენა სასურველი ფორმატით (მაგ., პრეზენტაცია, პოსტერი, ბროშურა);
- მინი სოციალური კვლევა ყმაწვილებისათვის საინტერესო საკითხზე (მაგ., „რა მუსიკას უსმენენ ჩვენი თანატოლები“, „რა გადაცემებს ვუყურებთ უმეტესწილად“ - კითხვარის შედგენა, გამოკითხვის ჩატარება, მონაცემების გაანალიზება და ზეპირი ან წერილობითი ანგარიშის წარდგენა);
- კორესპონდენციაში მონაწილეობა (წერილების მიწერა რეალური ან წარმოსახვითი უცხოელი თანატოლისთვის, ანონონიმური საკლასო მიმოწერა განვლილ თემატიკასთან დაკავშირებულ საკითხზე, რომელშიც ადრესატები ცდილობენ ამოიციონ ავტორი.);
- ინტერვიუება აქტუალურ საკითხზე (მაგ., „როგორია შენი ოცნების სკოლა“, „უნდა გვყავდეს თუ არა შინაური ცხოველები?“) - კითხვების მომზადება, ინტერვიუების აღება/მიცემა და შედეგების წარდგენა;
- კულტურათა დიალოგის ხელშემწყობი პროექტის/აქტივობის განხორციელება (მაგ., ორენოვანი ტურისტული ვებგვერდის/ბუკლეტის, უცხო ქვეყნის დღესასწაულთა კალენდრის შექმნა, თეატრალური წარმოდგენა და სხვ.);
- შემოქმედებითი პროდუქტების შექმნა და წარდგენა (მაგ., სკეტჩი, რეპი, კლიპი, ვიდეორგოლი, რეკლამა, თანატოლთა ნაკეთობების კატალოგი და სხვ.);
- ტექსტის სხვა ფორმატში „გადაწერა“ (მაგ., ბიოგრაფიის საფუძველზე ბიოგრაფიული ცნობარის შედგენა, აჯენდას საფუძველზე - დღიურის და სხვ.).

მოთხოვნები, რომლებსაც უნდა აკმაყოფილებდეს შემაჯამებელი განმსაზღვრელი შეფასებისათვის განკუთვნილი დავალება:

- დავალების თითოეულ ტიპს უნდა ახლდეს თავისი შეფასების ზოგადი რუბრიკა;

- დავალების შეფასების რუბრიკა, შეფასების ინდიკატორების გარდა, უნდა ეფუძნებოდეს მეთოდოლოგიურ ნაწილში წარმოდგენილ გამჭოლ უნარებსა და ღირებულებებს;
- ზოგადი რუბრიკა უნდა დაზუსტდეს კონკრეტული დავალების პირობისა და განვლილი მასალის გათვალისწინებით;
- 10 ქულა უნდა გადანაწილდეს რუბრიკაში შემავალ კრიტერიუმებზე.

კონკრეტული რუბრიკის ნიმუში

შემაჯამებელი დავალება ზეპირმეტყველებაში

დავალების პირობა: მოცემულ სურათზე დაყრდნობით შეადგინე და მოყევი ამბავი - რა ხდებოდა სურათის გადაღებამდე ორი-სამი საათით ადრე და რა მოხდა შემდეგ. დააზუსტე პერსონაჟთა ვინაობა, დაახასიათე ისინი, გადმოეცი ამბები, მიუთითე მოქმედებათა თანამიმდევრობა, დრო და ადგილი. საუბრის მინიმალური დრო - 2 წუთი

კრიტერიუმების ბადე ზემოთ მოცემული შემაჯამებელი ზეპირი დავალებისათვის	ქულები
პირობასთან შესაბამისობა	
იცავს დროის ლიმიტს	0 - 1
იცავს პირობის შინაარსობრივ მოთხოვნებს	0 - 1
კომუნიკაციური უნარ-ჩვევები	
თანამიმდევრულად აღწერს/გადმოსცემს მოქმედებებს	0 -0,5- 1
განსაზღვრავს მოქმედების დროსა და სივრცეს	0 – 0,5 -1
ენობრივი უნარ-ჩვევები	
იყენებს ნასწავლი დროის გამომხატველ გრამატიკულ კონსტრუქციებსა და ენობრივ ფორმებს	0-1-2
ადეკვატურად იყენებს ზმნის წარსული დროის გამომხატველ ფორმებს	0 - 1
იყენებს ნასწავლ ლექსიკას	0 - 1
შემოქმედებითი უნარ-ჩვევები	
ავლენს ფანტაზიის უნარს, ორიგინალურობას	0 - 1
იჩენს გაბედულებას ენობრივი თვალსაზრისით	0 - 1
<i>ქულათა მაქსიმალური რაოდენობა 10</i>	

ვ) ტერმინოლოგიური ლექსიკონი

უცხოური ენების სტანდარტის სპეციფიკური ტერმინები:

- **მაკრო-ფუნქციები** არის კატეგორიები, რომლებიც განსაზღვრავენ წერილობითი ან ზეპირი დისკურსის (გამონათქვამთა ბმული თანამიმდევრობის) ფუნქციურ გამოყენებას.
- **მიკრო-ფუნქციები** არის კატეგორიები, რომლებიც განსაზღვრავენ ცალკეული გამონათქვამების ფუნქციურ გამოყენებას.
- **მოქმედებაზე ორიენტირებულ მიდგომა** (action-oriented approach) - ენების დიდაქტიკის ახალ პარადიგმას წარმოადგენს. განსხვავებით კომუნიკაციური მიდგომისაგან, რომელიც არსებითად ინფორმაციის გაცვლაზე იყო ორიენტირებული, ამ ახალ პარადიგმაში ენების სწავლა-სწავლების მთავარ ამოცანას შეადგენს სოციალურ კონტექსტებში სხვადასხვა ტიპის საქმიანობათა უცხოურ ენაზე განხორციელების უნარების განვითარება. თუკი კომუნიკაციური მიდგომის მთავარ საგაკვეთილო აქტივობას „სიმულაცია“ შეადგენდა, ამ ახალი მიმართულების მიხედვით, პროექტული სწავლა-სწავლებაა პრიორიტეტული.
- **ტექსტის სტრუქტურულ-ორგანიზაციული ელემენტები:**
  - ✓ არავერბალური ელემენტები: ილუსტრაცია, შესტ-მიმიკა, ლოგო, სქემა, შრიფტის სახესხვაობა, ზომა და სხვ.
  - ✓ ვერბალური ელემენტები: სათაური, თავი, რუბრიკა, აბზაცი;
- **სტრატეგიები:**
  - ✓ **მოსმენის/კითხვის წინარე სტრატეგიები** -
    - პირობის გააზრება;
    - ვარაუდების გამოთქმა;
    - ცოდნის მობილიზება - გულისხმობს ორი ტიპის ქმედებას: 1) იმ წინარე ენობრივი თუ თემასთან დაკავშირებული წინარე ცოდნის გონებაში მოძიება-გააქტიურებას, რომელიც უკავშირდება დასამუშავებელ ახალ საკითხებს; 2) საჭიროებისამებრ, ტექსტის გაგებისათვის აუცილებელი საკვანძო ლექსიკური ერთეულების ან გრამატიკული საკითხის დამუშავებას, დამატებითი ინფორმაციის მოძიებას სათანადო რესურსებში.
  - ✓ **სტრატეგიები მოსმენის/კითხვის დროს და შემდეგ** -
    - **გაცნობითი კითხვა** - გულისხმობს ტექსტის ზოგადი შინაარსის გასაგებად ყურადღების მიმართვას ტექსტის ორგანიზებაზე, მის სტრუქტურულ ერთეულებზე; ტექსტის შინაარსზე აზრის შესაქმნელად სათაურის/ქვესათაურების, ილუსტრაციების, წარწერების, გამოყოფილი სიტყვების, აბზაცების პირველი და/ან ბოლო წინადადების წაკითხვა (გაცნობითი მოსმენის შემთხვევაში მსმენელი ყურადღებას გაამახვილებს ნაცნობ სიტყვებსა და შესიტყვებებზე, არავერბალურ ელემენტებზე (ინტონაცია, მიმიკა-ჟესტიკულაცია, ხმის ტემბრი და სხვ.);
    - **სელექციური კითხვა/მოსმენა** - გულისხმობს ყურადღების მიზანმიმართულად წარმართვას არა მთლიან შინაარსზე, არამედ მხოლოდ და მხოლოდ კონკრეტულ ინფორმაციაზე;
    - **შესწავლითი კითხვა** - გულისხმობს ტექსტის დეტალურ დამუშავებას სხვადასხვა სტრატეგიის გამოყენებით. ამგვარ სტრატეგიებს წარმოადგენს:
      - **მთლიანად გადაკითხვა** - ტექსტის მთლიანად ჩაკითხვა უცნობ სიტყვებზე შეჩერების გარეშე თემატიკის/მთავარი საკითხების შესახებ აზრის შესაქმნელად;
      - **გონებაში დამუშავება** - ტექსტის ცალკეული მონაკვეთის/აბზაცის შინაარსის წარმოდგენაში გაცოცხლება, წინარე ცოდნასთან დაკავშირება და დამუშავება;
      - **გამოცნობა** - გულისხმობს უცნობი სიტყვების, გამოთქმების მნიშვნელობის ამოცნობას ნაცნობი ელემენტების (*კონტექსტის, მშობლიურ ენაში დამკვიდრებული უცხოური სიტყვების, ილუსტრაციების, ნაცნობი ფუძის, მიმიკის და სხვ.*) დახმარებით;

- უცნობი სიტყვების ამოწერა - ლექსიკონის დახმარებით უცხო სიტყვების მნიშვნელობის ამოცნობა;
  - მიბრუნება - გაუგებარ, რთულ, ბუნდოვან მონაკვეთებთან მიბრუნება;
  - შეკითხვების დასმა - ტექსტის მონაკვეთების ერთმანეთთან დასაკავშირებლად;
  - ინფორმაციის დაჯგუფება - ინფორმაციის ორგანიზების სხვადასხვა ხერხის (სემანტიკური რუკის, სქემატური ჩანაწერების, ტაბულის, გრაფიკის) გამოყენება;
  - ტექსტის სხვადასხვა მონაკვეთის/აზნაის შეჯამება.
- ✓ **ლაპარაკის სტრატეგიები:**
- ცოდნის მობილიზება;
  - რეპეტიცია;
  - პარაფრაზირება - სიტყვის დავიწყების/არცოდნის შემთხვევაში საკომპენსაციო საშუალებების (მაგ., ჟესტიკულაციით მითითება, ნაგულისხმევი საგნის აღწერა ან მისი დანიშნულების აღნიშვნა) გამოყენება.
- ✓ **წერის წინარე სტრატეგიები:**
- კომუნიკაციის სიტუაციური მახასიათებლების (მიზნისა და ადრესატის, ადგილის) განსაზღვრა;
  - იდეების გენერირება (დაბადება) - გულისხმობს იდეების მოფიქრება-ჩანიშვნას;
  - იდეების დაჯგუფება - გულისხმობს იდეების ურთიერთდაკავშირებას, მათ შორის არსებული მიმართებების გამოკვეთას მათგან განსხვავებული სქემების გამოყენებით;
  - ცოდნის მობილიზება;
  - გეგმის შედგენა;
- ✓ **სტრატეგიები წერის დროს და წერის შემდგომ -**
- პირველადი ვარიანტის შედგენა;
  - პირველადი ვარიანტის გაუმჯობესება - ნაწერის პოტენციური მკითხველის თვალთახედვით შეფასება; შინაარსობრივი, სტრუქტურული, ენობრივი შესწორებების შეტანა; გრამატიკული და ორთოგრაფიული შეცდომების გასწორება დამხმარე რესურსების და ისტ-ის გამოყენებით; ნაწერის გაფორმება და გამოქვეყნება;
- ✓ **სტრატეგიები ლექსიკისა და გრამატიკის შესასწავლად:**
- ენათმორისი პარალელების გავლება;
  - დამახსოვრების სხვადასხვა ხერხის გამოყენება;
  - **დედუქცია** - ენის სწავლების კონტექსტში გულისხმობს ენობრივი კანონზომიერების/წესის ამოცნობას, განზოგადებას და გამოყენებას კონკრეტულ მაგალითებში.
  - **ინდუქცია** - ენის სწავლების კონტექსტში გულისხმობს კონკრეტულ მაგალითებზე დაყრდნობით წესის გამოყვანას.
- ✓ **სწავლის პროცესის მართვა (მეტაკოგნიტური სტრატეგიები) -**
- აქტივობის/დავალეების ღირებულების განჭვრეტა ანუ მოსწავლის მიერ იმ პიროვნული თუ სოციალური სარგებლის დანახვა, რომელსაც მოუტანს მას ამა თუ იმ აქტივობის შესრულება. სასკოლო აქტივობების ღირებულების დანახვა მოტივაციის გაზრდის მნიშვნელოვანია ფაქტორია.
  - სწავლის პროცესზე დაფიქრება (მეტაკოგნიტური პაუზა) - სასწავლო აქტივობაში გამოყენებული სტრატეგიების გაანალიზება და შეფასება მიზანშეწონილობისა და ეფექტიანობის თვალსაზრისით და სათანადო დასკვნების გამოტანა;
  - ენის სწავლის შემაფერხებელი და ხელშემწყობი ფაქტორების გაცნობიერება და მათი გათვალისწინებით წინსვლის ხელშეწყობა.

DRAFT